

Onko yrittäjyys miehinen laji myös opetuspuolella?

20.5.2022

Yrittäjät ovat edelleen useammin miehiä kuin naisia – etenkin, kun tarkastellaan kasvuyrityksiä. Miesopiskelijoilla on myös naisia korkeammat aikomukset ryhtyä yrittäjäksi (Zhang ym., 2014; Joensuu ym., 2013) ja naisilla on vähäisempi usko omiin kykyihinsä onnistua yrittäjänä (Kelley ym., 2017). Näyttäisi siis siltä, että yrittäjyys on kohtalaisen sukupuolittunut ilmiö.

SeAMKin, LUT yliopiston ja LAB ammattikorkeakoulun yhteistyössä toteuttamassa tutkimuksessa havaittiin, että yrittäjyyden opetuksessa näkyy sama sukupuolittunut ilmiö. Tutkimuksessa tarkasteltiin ammattikorkeakouluopettajien aktiivisuutta erilaisten yrittäjyyden opetusmenetelmien käytössä. Näitä menetelmiä olivat mm. erilaiset yrittäjyyteen liittyvät kilpailut, tapahtumat, simulaatiot ja osuuskunnat. Tulokset osoittivat, että miesopettajat ovat aktiivisempia käyttämään näitä menetelmiä ja integroimaan yrittäjyyttä oman aineensa opettamiseen riippumatta opetusalasta. Miesopettajilla oli myös enemmän kokemusta yrittäjänä toimimisesta kuin naispuoleisilla kollegoillaan. Tutkimukseen vastasi 1120 opettajaa yhteensä 23:sta ammattikorkeakoulusta.

Asenne ratkaisee

Toinen tärkeä havainto tutkimuksessa oli se, että opettajan oma asenne yrittäjyysopetusta kohtaan on ratkaiseva tekijä yrittäjyyden opetusmenetelmiä tarkasteltaessa. Mitä positiivisemmin opettaja suhtautuu yrittäjyysopetukseen, sitä monipuolisemmin hän käyttää erilaisia menetelmiä. Olisikin tärkeää, että ammattikorkeakouluissa valmennettaisiin opettajia erilaisten yrittäjyyden opetusmenetelmien käyttöön, koska monipuolisemmat menetelmät on todettu vaikuttavammiksi kuin yksipuoliset luennot. Yrittäjyyden

integroiminen omaan opetukseen kuuluu kaikille opettajille, ei vain liiketalouden opettajille. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry:n ja Suomen Yrittäjät ry:n julkaisemissa yhteisissä yrittäjyyssuosituksissa korkeakouluille todetaankin, että korkeakouluilla on käytettävissään erinomaiset olosuhteet yrittäjämäiseen oppimiseen.

Korkeakoulun strategialla ja johdolla tärkeä asema

Tutkimuksen kolmas tärkeä näkökulma liittyi ammattikorkeakoulun strategian ja johdon antaman tuen merkitykseen. Tulosten mukaan mitä paremmin korkeakoulun strategia, laatujärjestelmä, opetussuunnitelma, lähiesimies ja johto tukevat yrittäjyyden edistämistä, sitä aktiivisemmin opettaja käyttää yrittäjyyden erilaisia opetusmenetelmiä. Mielenkiintoinen löydös oli myös se, että tällä tuella on vielä suurempi vaikutus miesopettajiin kuin naisiin.

Tutkimus osoittaa kokonaisuudessaan, että yrittäjyys on sukupuolittunut ilmiö myös ammattikorkeakoulun opettajien keskuudessa. Miehillä on yrittäjyydestä enemmän kokemusta, mikä osaltaan vaikuttaa siihen, että he ovat aktiivisempia toteuttamaan yrittäjyyden erilaisia opetusmenetelmiä. Tämä puolestaan voi johtaa siihen, että opiskelijat tottuvat näkemään yrittäjyyden yhä enemmän ”miesten juttuna”, koska yrittäjyyden opetuksessa miehet ovat aktiivisempia kuin naiset. Näin miesopettajat myös osaltaan toimivat yrittäjyyden roolimalleina. Jones (2014) onkin nostanut esille, että tarvitaan lisää tutkimusta siitä, miten korkeakoulut vahvistavat ja tuottavat itse yrittäjyyden sukupuolistereotypioita.

Olisikin tärkeää, että naisopettajia kannustettaisiin yhä enemmän integroimaan yritystä omaan opetukseensa ja kutsuttaisiin naisyrittäjiä useammin vierailemaan opetuksessa. Opetusta voisi toteuttaa enemmän tiimeissä, joissa olisi sekä kokeneita että vähemmän kokeneita yrittäjyysopettajia sekä mies- että naisopettajia. Jos korkeakoulu haluaa opettajien toteuttavan vaikuttavaa yrittäjyysopetusta, tulisi korkeakoulun tukea monipuolisesti yrittäjyyden edistämistä esimiestyön kautta, mutta myös strategiassaan sekä käytännön toiminnassa.

Sanna Joensuu-Salo
tutkijayliopettaja, dosentti
SeAMK

Lähteet

Joensuu, S., Viljamaa, A., Varamäki, E., & Tornikoski, E. (2013). Development of entrepreneurial intentions in higher education and the effect of gender: a latent growth curve analysis. *Education + Training, 55*(8/9), 781-803.

Jones, S. (2014). Gendered discourses of entrepreneurship in UK higher education: the fictive entrepreneur and the fictive student, *International Small Business Journal,32*(3), 237-258.

Kelley, D., Baumer, B., Brush, C., Greene, P., Mahdavi, M., Majbouri, M., Cole, M., Dean, M., & Heavlow, R.

(2017). *Women's Entrepreneurship 2016/2017 Report*. Global Entrepreneurship Monitor. https://gemorg.bg/wp-content/uploads/2018/02/gem-womens-2016-2017-report-v11df-1504758645.pdf

Zhang, Y., Duyesters, G., & Cloodt, M. (2014). The role of entrepreneurship education as a predictor of university students' entrepreneurial intention. *International Entrepreneurship and Management Journal, 10*(3), 623-641.